

Obsah :

1. Smysl života	1
2. Bible a Karmel	2
3. Světové setkání karmelitánů	5
4. Škola ctnosti	6
5. Křídla	10
6. Nokturno	12
7. Mystické spojení s Marií	12
8. Kdybych se spoléhala na vlastní sílu	13
9. Všechno je milost	14
10. Nové knihy	15

1. SMYSL ŽIVOTA

Ať chceme nebo ne, nejsme-li zcela zahleděni do sebe a našich problémů, jsme každoročně postaveni před skutečnost smrti a vzkříšení zcela zvláštním způsobem. Oslava Slavnosti Všech svatých a Památka věrných zemřelých, jak jsme byli zvyklí říkat - Dušiček, spojená s návštěvou hřbitovů častokrát v mlhavém čase, vytváří zvláštní atmosféru zamyšlení. Kazatelé sice neúnavně horlí o nadšení pro Boha a touze po dokonalosti podle příkladu mnohých světců, ale v povědomí lidí stejně zůstane především vzpomínka na zemřelé a s přibývajícimi léty snad i rostoucí touha po vyřešení životních problémů někdy i za cenu odchodu ze smrti do života.

Oba dva dny nás uvádějí k podstatným skutečnostem našeho života. Jednak připomínka cíle a smyslu našeho života a pak i cesty, která k němu vede. A mnoho záleží na každém z nás, zda z těchto dní uděláme vzpomínkové slavnosti či dny duchovního zamyšlení a obnovy. Zda se soustředíme pouze na výzdobu hrobu či znovuobnovení živých chrámů. Je třeba si vzájemně přát nehynoucí touhu po svatosti a především po definitivním setkání s tím, který je Svatý, ve kterém nalezneme a obejmeme ty, kteří nás předešli.

Pak ani smrt a myšlenka na ni snad nebude traumatem, ale nadějí.

S přáním všeho dobrého a s prosbou o Boží požehnání do dalších dnů.

P. Cyril V. Kodet, OCarm.

2. BIBLE A KARMEL

Vojtěch od sv. Hedviky OCD

Druhý vatikánský koncil nám mimo jiné klade na srdce dvě věci: abychom se ve spiritualitě navraceli k Písmu svatému jako k prameni duchovního života a aby se řeholní společenství ve své životní praxi znovu inspirovala příkladem svých zakladatelů.

V případě řeholních společenství Karmelu jsou tyto dvě výzvy v harmonii, neboť poustevnické začátky řádu mají výrazně biblický ráz. Odkud se vzal a jak se projevoval tento biblický charakter Karmelu?

Chceme-li odpovědět na tuto otázku, musíme se vrátit do Evropy 11. a 12. století a snažit se proniknout zbožnost, která živila věřící té doby. Teologické spekulace se soustředily na Ježíše Krista, přesněji: na lepší pochopení tajemství eucharistie a na úvahy o důvodu Kristova vtělení a o vykoupení. To mělo následně vliv na zbožnost všech vrstev společnosti a tuto zbožnost je pak možné charakterizovat jako kristocentrickou se stále větším zájmem o Kristovo lidství a Jeho pozemský život. Je tedy přirozené, že se tato spiritualita začala více obracet k Písmu - základnímu zdroji poznatků těchto témat.

Tato duchovní orientace byla natolik silná, že se promítla i do vnějších událostí. Je třeba si uvědomit, že jde o staletí křížáckých výprav motivovaných touhou osvobodit Boží hrob a zpřístupnit Svatou zemi horlivým poutníkům. Křížové výpravy pak zpětně podporovaly a zvyšovaly zájem o Svatou zemi a tím i o Písmo.

Třetím zdrojem zájmu o Bibli se stala jakási „renesance“ poustevnictví, která byla zřejmě reakcí na úpadek mnišství - takřka výlučné formy zasvěceného života. Evropa se začala plnit poustevníky, kteří vyhledávali opuštěná místa, kam by mohli utéci ze světa. Ti si samozřejmě brali za vzor duchovní otce z prvních staletí křesťanství, kteří žili na poušti. A tak není divu, že i jejich spiritualita, podobně jako spiritualita duchovních otců z pouště, byla jednoznačně biblická.

Toto trojí dědictví: kristocentrickou zbožnost, křížácké nadšení a sklon k poustevnictví si naši první otcové určitě přinesli s sebou do Svaté země. Vždyť i oni byli lidmi z masa a kostí a dětmi své doby. A je pochopitelné, že zde, v místech, na něž se vázala biblická vyprávění, biblický ráz jejich zbožnosti jen vzrůstal.

Jak se projevoval a vyvíjel? Prvním dokumentem, na kterém to můžeme pozorovat, je řehole. Dá se říci, že je takřka celá sestavená z biblických citátů. Různí autoři uvádějí různá čísla, spokojme se tedy s konstatováním, že na čtyřech stranách textu se nachází 45 - 77 biblických citací, pokud odmítneme domněnku některých odborníků, že každé slovo má alespoň vzdáleně připomínat biblická místa. Avšak mnohem důležitější je pro nás obsah této řehole. V otázce, co je jejím hlavním poselstvím, existuje jedmyslný souhlas - jde o dvě myšlenky:

1) „Všichni ať zůstávají ve svých celách a dnem i nocí rozjímají Zákon Hospodinův“ a

2) „Slovo Boží ať hojně přebývá ve vašich ústech a srdcích a cokoliv konáte ať se děje podle Slova Páně“.

Na obou těchto místech je pozornost věnována důvěrné znalosti Bible ale také důvěrnému vztahu k Písmu.

V centru každého společenství zůstává postava zakladatele. Karmel, který toho svého nezná, přenáší svou pozornost na jiné dvě postavy a připisuje jim pro svou spiritualitu nemenší význam, než jaký mají pro jiná společenství jejich zakladatelé. Jsou to takzvané archetypy - vzory života a zároveň osoby důvěrně spojené s každým členem společenství. Eliáš a Maria. Jak neuctívat a nežít po příkladu velkého proroka, žijeme-li na hoře, kde působil a vedeme-li život, který je mu tradičně připisován. Jak neuctívat a nežít po vzoru Matky Boží, je-li Nazaret tak blízko, ať již topograficky, nebo duchovně. Zájem o tyto dvě postavy samozřejmě od počátku vedl a stále vede k textům, z nichž je možné je blíže poznávat - k Písmu svatému. A tak znalost Písma svatého rozvíjela kult Proroka a Panny a zase naopak, vztah k Prorokovi a Panně rozvíjel znalost a lásku k Písmu.

Avšak jednoznačně nejdůležitější byl pro rozvoj biblického rázu Karmelu jeho způsob modlitby, který je srdcem charismatu řádu. Ono „rozjímání ve dne v noci Zákon Hospodinův“ neznamenal pro naše předchůdce nic jiného než meditaci po vzoru otců z pouště - meditaci původně východní, kterou přinesl křesťanskému Západu svatý Jan Kassián. Oč jde?

Je to rytmické opakování biblických veršů. Tato praxe zabírala poustevníkovi většinu dne, během něhož nezřídka setrval u jediné věty či několika slov. Tímto způsobem je možné dosáhnout „mnohého“: harmonizace rytmu srdce s vnějším chováním a tím vlastně takové usebranosti, která přenáší mír a řád nitra do vnějšího jednání; důvěrné znalosti Písma svatého;

zaměstnání příliš živé fantazie bez rezignace z modlitby; prodloužení modlitební atmosféry i na chvíle, kdy je třeba se věnovat něčemu jinému... Tuto modlitbu známe ve zjednodušené podobě pod názvem Ježíšova modlitba, kde opakovanou větou je zvolání: „Pane Ježíši Kriste, smiluj se nade mnou hříšníkem.“ Také východní náboženství mají podobnou praxi spočívající v neúnavném opakování jednoho slova. Tato mantra je sice již svou mentalitou, motivací, ale i způsobem prožívání poněkud odlišná, avšak přece jen je příbuznost nepopíratelná.

Věřím, že podobně vypadala modlitba prvních karmelitánů, která nám má dodnes co říci i v našich těžkostech při rozjímání, takže se domnívám, že v té či oné podobě může pro nás být alternativní „metodou“ modlitby vzhledem k příkladu svaté Terezie od Ježíše či svatého Jana od Kříže.

Čím bylo Písmo svaté pro první karmelitány a čím může být pro nás? Je především pramenem modlitby, ať už jako její inspirace, myšlenkový zdroj (oč a jak se máme modlit) a teologický základ, nebo jako možnost „Boží odpovědi“ (pod kterou si nepředstavuji ani tolik poněkud zjednodušující a někdy zavádějící formu otvírání Písma na libovolném místě v touze znát Boží odpověď na konkrétní otázku, jako spíše hledání Božího Ty v kontextu celé biblické teologie, v souvislostech ducha Písma).

Je také ověřením autenticity naší modlitby - indikátorem, objektivní normou pro to, aby náš život byl skutečně rozvojem osobnosti a vztahu k Pánu a ne deviací, úchylkou a deformací.

A nakonec, může být inspirací k pochopení a prožívání celé naší spirituality. Je nejen možné, ale velmi užitečné rozvíjet a prohlubovat jednotlivé prvky naší spirituality (ať už zmíněné archetypy - Eliáše a Pannu Marii, kontemplativní modlitbu, život v Boží přítomnosti, samotu, mlčení, společenství nebo apoštolát modlitby a vedení k modlitbě) v duchu Písma, studiem biblické teologie a biblické spirituality.

A nemohu skončit jinak, než tím, že sobě i Vám položím otázku: co z toho mohu, chci a prožívám já?

3. SVĚTOVÉ SETKÁNÍ KARMELITÁNŮ

V Nantes v západní Francii se uskutečnilo ve dnech 29. srpna až 10. září setkání karmelitánů z celého světa. Z české republiky byl pozván náš generální delegát P. Josef Jančář, OCarm. Protože však několik dnů před odjezdem onemocněl, vyslal mě jako svého zástupce.

Program setkání byl rozdělen na dvě části: V týdnu od 29. srpna do 4. září bylo jako ústřední téma „Rodina Karmelu“. Byly přítomny i zástupkyně kontemplativního 2. řádu ze Španělska a Itálie, zástupci sekulárních institutů, 3. řádů a všech, kteří jsou například prostřednictvím škapulíře spojeni s karmelskou rodinou.

Celkem asi 100 delegátů všech společenství bylo ubytováno v diecézním pastoračním středisku v Nantes. Po ranní modlitbě v 7.30 následovala snídaně a pak dopolední program. Po obědě ve 12.30 a chvíle oddechu program pokračoval a vrcholil mší svatou v 18.00 hodin. V 19.30 byla večere a po ní příležitost k osobním rozhovorům a osobní modlitbě.

Po úvodním pozdravu P. Johna Mallyho, generálního priora Karmelitánského řádu následovaly referáty z jednotlivých zemí a společenství. Při přednáškách byl zajištěn perfektní simultánní překlad. Jednací řeči byla angličtina, španělština a italština. Já se „svou“ němčinou jsem byl odkázán na pomoc německy mluvících spolubratrů. Zvláště zajímavá byla setkání v malých skupinkách cca po 10 účastnících. Výsledky těchto setkání byly přístupné i ostatním. Zamýšleli jsme se nad charismatem Karmelu, pokoušeli jsme se na základě rozdílných výchozích postojů a různého kulturního dědictví formulovat podstatu Karmelu a prostředky vedoucí k cíli.

Zakončením 1. týdne bylo přijetí u starosty města Nantes v sobotu večer, které bylo spojené s recepcí, a nedělní slavnostní bohoslužba v nově postaveném kostele „Notre Dame de Lumière“ (Naše Paní světel), který postavilo spolu s konventem karmelitánů město Nantes na svém území ve čtvrti Beuveil.

Spolu se základem bratrství, které jsme v 1. týdnu prožívali přes rozdíly vzdělání, kultury, rasy aj., byla nedělní dopolední bohoslužba za účasti dvou biskupů a několika dalších církevních představitelů skutečným vrcholem.

Pro mne s totalitní zkušeností bylo nepochopitelné, že představitel města ve své většině nevěřící a v politické orientaci socialisté - si zde přáli mít karmelitány a dokonce jim vystavěli kostel s klášterem za více než 10 milionů franků. Francouzi mají skutečně svou úroveň a svou kulturu a v ní mají pevně zakotven zájem o vše duchovní, můžeme říci, že přejí spiritualitě jako takové. A proto do Nantes mohli karmelitáni přijít bez jakýchkoli obtíží: věřící i nevěřící jsou rádi, že jsou ve městě karmelitáni a s živým zájmem je kontaktují.

Také biskup, když karmelitány přijímal, řekl, že od nich nezádá

pomoc v duchovní správě a klasické farní pastoraci, ale že budou učitelé spirituality. Kostel „Notre Dame de Lumière“ není také farní kostel, ale pouze klášterní. Celý komplex kostela i kláštera byl vybudován za dva roky - od 26. 12. 1991 do dubna 1994.

V Nantes žije 5 bratří. Přišli z různých provincií. Již mají vybudovaný základ knihovny, která čítá přibližně 10000 svazků a pilně se věnují svému poslání.

Druhý týden světového setkání Karmelu začal poutí do významného poutního kostela zasvěceného sv. Anně v Auvay. Na zpáteční cestě jsme navštívili klášter karmelitek tereziánské reformy ve Vannes.

Mezitím někteří z bratří a sester laiků odjžděli a v úterý ráno již byli přítomni pouze provinciálové jednotlivých provincií, někteří se svými poradci a členové generální kurie z Říma. Společně i v jednotlivých skupinkách byly projednávány organizační varianty vedení řádu a byly připravovány materiály pro generální kapitolu v roce 1995. Projednávaly se i některé připravované změny v konstitucích.

Přesto, že závěr setkání byl až v pátek večer, musel jsem se omluvit a odjet už v pátek před obědem abych se mohl účastnit nedělní bohoslužby ve své farnosti. Čekalo mě totiž bezmála 1700 km.

P. Jan Fatka OCarm.

4. ŠKOLA CTNOSTI

Ke 300.výročí objevení „Školy ctnosti“

P. Michael Plattig OCarm.

Před 300 lety v r.1693 byla nalezena v Bambergu kniha s názvem „Jasný a snadný způsob, jak se věnovat vnitřní modlitbě“. Obsahuje souhrn nauky o modlitbě a spiritualitě „Tourské reformy“, která vyšla v 17. století z Francie (provincie Tours), rozšířila se v celém Karmelitánském řádu staré observance a působila až do našeho století. Autor, P.Hycinthus a Matre Dei (od Matky Boží) (1652 - 1723) byl lektor teologie, novicmistr, převor různých klášterů a provinciál hornoněmecké karmelitánské provincie a napsal tuto knihu jako návod pro novice, tedy pro začátečníky v modlitbě. Další vydání (dosud je známo pět německých a tři latinské) nesou titul „Nová

duchaplná a poučná škola ctnosti, v níž je způsob a chování, jak se věnovat vnitřní modlitbě a užitečně kráčet v přítomnosti Boží“, proto v dalším textu bude dílo zkracováno „ŠC“ (škola ctnosti). Považuji podněty této školy modlitby, přeložené do naší běžné mluvy, za zcela aktuální a časové, proto bych je chtěl krátce a ve výběru popsat.

Základním předpokladem je víra v přítomnost Boží, neboť tak cituje ŠC sv. Pavla ze Sk 17,28: „... v něm žijeme, hýbáme se a jsme...“.

Rozlišují se tři způsoby přítomnosti Boží:

1. obrazná přítomnost jako působení představivosti.
2. rozumová přítomnost jako působení rozumu.
3. náklonnost srdce jako působení vůle.

Ke cvičení v těchto způsobech doporučuje ŠC různé formy modlitby.

Obraznou přítomnost cvičí modlíci se s pomocí své představivosti, že si v duchu vybaví, jak Ježíš s ním jde, že stojí při něm, že ho provází. Sem patří i čtení Písma, rozjímání o životě Ježíšově, představa, že jsem byl účastníkem těchto událostí. ŠC odkazuje na Terezii z Avily jako učitelku nazírání. Sem patří také pokyny řehole karmelitánského řádu, které karmelitánovi kladou na srdce uvažování o zákonu Páně (Písmu sv.), a to ve dne v noci, t.j. ustavičně (srv. kap. 7), a v ní je karmelitán popisován jako člověk, v jehož ústech a srdci má přebývat celé bohatství slova Božího, z něhož pak může utvářet svou činnost (srv. kap. 14).

Při tomto rozjímání nejde o čisté výtvořky představivosti, jak dokládá metoda modlitby direktí (směrů). Jde vždy o to, rozjímat o svém vlastním konání na pozadí textů Písma sv. a z něho dostat podnět a směrnicí. P. Carlos Mesters O.Carm., exegeta v Brazílii, k tomu používá výmluvný obraz: jako televizor musí být napojen na anténu, aby dostal ostrý obraz, stejně tak musí být život napojen na Písmo, aby dostal ostrost a kontury. Pohyb tedy se děje v tomto pohledu od života k Písmu a od Písma k životu. Přitom nelze Písmo chápat jako kuchařskou knihu podle návodu „vezmi...“, ani ji nelze používat jednoduše jako zásobárnu zbožných rčení, nýbrž proces tohoto přenosu je dost komplikovaný a podle okolností zdoluhavý, vyžaduje tedy trpělivost a vytrvalost. Jde o hledání odpovědí a podnětů Písma sv., života a poselství Ježíšova, pro můj život. Přitom přirozeně nemůže být každý text, každé slovo, každá událost stejně důležitá, vždy to budou jen některé texty, snad mnohdy jen

slova, která zasáhnou a budou příhodná, která však povedou dále, a to je důležité. Protože se (doufejme) stále vyvíjíme, tak se budou v průběhu našeho vývoje měnit biblická místa, která jsou právě aktuální.

V ŠC jde tedy o tento přenos Písma, plný obrazů a činorodý, do našeho života. Je to druh meditování, o kterém se mluví u Marie, kde stojí: *„Maria uchovávala všechny události ve svém srdci a uvažovala o nich (Lk 2,19).“* Je to rozjímání o událostech, skutečnostech na pozadí naší víry, jejichž základním pramenem je Písmo sv. Rozjímání, které vystačí bez nákladné techniky a vyučování, jehož předmětem je jednoduše vlastní život a zážitek. Meditováním se původně nemyslí nauka o modlitbě v určité tělesné poloze, ale stálé zaznívání žalmů a slov Písma a rovněž rozjímání Písma, až vydá svou poslední oživující šťávu, a to každý den.

Při cvičení rozumové přítomnosti jde o užívání lidského rozumu, je tedy míněno spíše uvažující poznání, např. poznávání Stvořitele ve všem stvoření a jeho děkovné velebení. Jde o to, uvažovat o větších souvislostech našeho života před tváří Boží, v modlitbě k němu. K tomu slouží opět návody (direkce), děkovné modlitby a také střelné modlitby.

V direkci (= řídit rovně) se mé jednání vědomě uskutečňuje před Boží tváří, mé konání se postaví do souvislosti se spásným jednáním Boha. V rozjímání o tom se pak ukazuje, do jaké míry mé jednání odpovídá vůli Boží nebo ne. To je přirozeně často obtížnější a zdlouhavější než se zdá, neboť tak jasná a zřetelná právě každý den Boží vůle většinou není. Přesto zůstává důvěra, že při poctivé námaze, důkladném uvažování a odpovědném rozhodnutí před tváří Boží jedním správně, i kdyby se později mělo ukázat něco jiného, a že v tomto hledání shody s vůlí Boží roste pokoj a vnitřní vyrovnanost.

Střelné modlitby, stále znovu formulované rozumem, mají každodenně zaostřovat vědomí přítomnosti Boží a stále znovu připomínat jeho účast v tomto stálém rozhodovacím procesu. Tyto krátké modlitby se doporučují pro nejrůznější denní situace a dění, tedy při vstávání, na cestě do práce, během práce, ale i při některých hnutích mysli jako je radost, strach, sklíčenost atd. Jako pramen pro tyto střelné modlitby doporučuje ŠC vlastní slova, klade však i zde modlícímu se do srdce slova Písma, zvláště žalmů, neboť *„slovo Boží je živé, účinné a ostřejší než každý dvousečný meč; ... je soudcem nad myšlenkami a úmysly srdce“ (Žid 4,12).*

Pro obě tato cvičení může modlící se sám mnoho udělat, může nasadit a používat svou představivost a svůj rozum. Avšak u třetího cvičení, u náklonnosti srdce jako působení vůle může člověk působit jen připraveností. Vlastní dění, totiž srdečná láska k Bohu, která se projevuje v radostných a plamenných střelných modlitbách, je a zůstane darem Božím. Pro člověka jde o to, s trpělivostí a vytrvalostí putovat v přítomnosti Boží, cvičit se v tom, pak se mu dá Bůh zakoušet, ovšem jak, kdy a kde chce On sám.

Cvičení vyžaduje trpělivost a vytrvalost, podle okolností i vždy znovu námahu nového začátku. ŠC k tomu dává některé rady. Pro tento způsob modlitby stačí mít na paměti několik dobrých myšlenek, s nimiž je možno formulovat modlitby, krátce a bez velkých slov.

Velmi často se lidé zpovídají, že se modlili nenábožně. Za předpokladu, že nejde jen o „nádivkový hřích“, nebo že se zpovídají jen „z opatrnosti“, pak je tím míněna zjevně tato neúplná naladěnost na modlitbu, že člověk není koncentrován výhradně na modlitbu, nýbrž myšlenky odbočují. Nehledě k tomu, že koncentrace na modlitbu zůstává stálým úkolem a že také doby modlitby jsou nutné zachovat, přesto bychom museli v rámci naší tradice konstatovat, že to během práce, ani během dne není možné, ale ani nutné uskutečnit. Stačí několik dobrých myšlenek, ano dokonce bychom měli ty myšlenky, které nás zdánlivě od modlitby odvádějí, učinit obsahem naší modlitby, přednášet je Bohu právě proto, protože nás zrovna zaměstnávají; máme-li mluvit s Bohem o svém životě, patří tyto myšlenky k tomu, protože ony patří k nám. Stejně jako náš dobrý úmysl modlit se, stejně jako myšlenkové vzlety, stejně tak patří naše nemohoucnost, naše únava a vlažnost, naše vyprahlost a nedostatek fantazie do naší modlitby, chce-li být celá, ustavičná a tím v duchu Písma svatého.

ŠC doporučuje dále zaměstnávat se jednou myšlenkou, jedním slovem stále znovu, po celý den. Může nám tu pomoci jistě nějaké duchovní dílo, nějaká sbírka průpovědí, jak jsou nabízeny různými autory, avšak ty nám mohou sloužit jen jako pomůcka paměti a nemohou nahradit souvislé čtení Písma nebo obsáhlejší četbu duchovních autorů.

Konečně nás ŠC varuje před tím, abychom neužívali při tomto cvičení nějakou formu násilí, ať už vůči sobě nebo vůči Bohu. Přebývání v přítomnosti Boží nelze vynutit, to lze jenom trpělivě cvičit, a když se cvičení nedaří, pak stačí Bohu, že o zdar

prosíme, že mu klademe k nohám dobrou vůli a tím právě vtahujeme do přítomnosti Boží naši neschopnost, jemu to vše vypovědět.

V předmluvě popisuje Hycinthus a Matre Dei modlitbu a její cíl: „Je obecným míněním svatých otců, že vnitřní modlitba je nejlepší a nejsilnější prostředek, jímž se člen řádu osvobozuje od mnoha hříchů, přemáhá zlé návyky, tlumí vášně, překonává pokušení, dosahuje ctností a dospívá v nejkratší době ke sjednocení svého srdce s Bohem, v čemž je pravá dokonalost. Proto říká sv. Terezie z Avily: „Rozjímání je jediný prostředek, jak povstat z hříchů a dostat se zase na správnou cestu blaženosti“, dále říká, že rozjímání je počátkem k dosažení křesťanských ctností, ano život křesťana je v rozjímání, bez něhož křesťan, a tím více člen řádu je mrtev... Kde však je rozjímání pilně a bez přestání prováděno, říká Terezie, jsou dveře božských milostí a darů otevřeny; a protože nekonečná dobrota neřádá nic jiného, než se vylévat do našich srdcí a sjednotit se s námi, dochází neomylně k tomu, že takoví lidé denně víc a více rostou ve ctnostech, jsou očišťováni od všech pozemských pudů, ochutnávají nebeskou sladkost a tak přeměňováni v nového člověka se ztotožňují s Bohem.“

Z: Karmel-Kontakt, Rundbrief für den Freundeskreis der Karmeliten 51/1993, S.4-5

přeložil Dr. Vojtěch Pola.

5. KŘÍDLA

Terezie z Los Andes

Snášel se večer, slunce se pomalu skrývalo za hory a loučilo se svými posledními paprsky. Všude bylo ticho a klid.

Mladý trubadúr krácel po cestě do nedalekého hradu, aby pobavil tamní společnost a za zvuku své loutny recitoval starobylé romance, kterými se vždy zavděčí všem pánům, protože opěvují hrdinské činy rytířů těch dob. Anebo žár lásky, kterou plane jeho srdce, vytvoří nové, dosud neslýchané písně. Pod hrubým oděvem tento mladý muž ve skutečnosti skrývá ušlechtilou duši. Zatímco jeho verše zněly hradní síní, mohla jsem obdivovat jeho vznešené city, ale především mi je v oslnivém světle zjevilo jeho heslo: „Křídla!“. Ano, řekla jsem si,

když se vznáší v prostoru bez hranic, má nekonečno na dosah a proto noty jeho písní vyjadřují to krásné, veliké a vznešené.

Tisíce úvah se zrodilo v mé mysli, tisíce představ tryskalo z mé fantazie. Viděla jsem z hloubi propasti vzlétat orla, rozpínal svá černá křídla ve vzdušném prostoru. Viděla jsem ho stoupat vzhůru, až se mi ztratil z dohledu mezi červánky na obzoru. Ještě dlouho jsem ve výškách sledovala dráhu, kudy letěl, a záviděla mu jeho mocný let. Proč, ptala jsem se, proč nemá člověk tento dar? Proč se plazí po zemi, zatímco pták stoupá tak blízko nebi, až může, jako tento orel, pozorovat ve svém nitru paprsky slunce?

Ale když jsem se nad tím hlouběji zamyslela, řekla jsem si: Cožpak člověk nemá křídla tisíckrát mocnější?

Ach ano! Povězte - co zakouší před nekonečností moře, když se mu zdá, že pro jeho vlny neexistují hranice?

Nerospíná snad duše před tímto vznešeným představením křídla rozumu a nepodniká let až do nekonečna, až se ztratí v nezměrné Boží velikosti? A nevzlétá při pohledu na krásu této země až ke Svrchované kráse? Nestoupá dokonce výš, když se člověk tam, v chrámě Božím, vkleče modlí a v tajuplném rozhovoru se setkává s Nejvyšším? Ach ano! Člověk, stvořený k obrazu Božímu, obdařený rozumem, který směřuje k tomu, co je nehmotné, co v sobě obsahuje všechno, co nelze vnímat smysly, a vůlí, která ve svých nekonečných touhách spočine jen v Bohu samotném (a nadto povznesený milostí do nadpřirozeného řádu) má křídla nesrovnatelně mocnější než onen mořský orel, vládce prostoru. Šťastný člověk, který je dokáže rozevřít a žít vždy povznesený nad svou vlastní atmosféru! Šťastná duše, která se odtamtud svobodná jako královna dívá na maličkosti života; snáze je uvidí zbavené roucha zdánlivého blaha, které fascinuje ty, kteří je vidí ze své vlastní úrovně!

Křídla! Ach, krásné a hluboké heslo! Dejte tvar našemu životu, buďte naším znamením, jako jste ve středověku byly znamením toho ušlechtilého muže. Jeho duše žila neustále na výšinách nádhery a ideálu, když hledal pro své písně nevyhovitelnou krásu.

(přeložila sestra Zdislava OCD)

6. NOKTURNO

Marcella Večerková

Chci Tobě zpívat píseň Pane můj
nesmělou píseň plnou umlkání
a v hlubokém a tichém usebrání
chci Tobě svěřit osud svůj

Jen klopytavě kráčím za Tebou
jsem rybka ve Tvé milosrdné síti
co unavena svojí vlastní tmou
na trpytku lásky zavěsí své žití

Báseň ze sbírky *Písně poutníků*

7. MYSTICKÉ SPOJENÍ S MARIÍ

XVI

Jsem již poučována jinému životu v Bohu a láskyplné Matce, ne nějakým lahodným, zkušenostním, vnímatelným a smyslovým způsobem, jak jsem řekla výše, ale je to život, který záleží v pevnosti víry, v chudobě ducha, zcela silný, statečný a stálý ve cvičení všech dokonalých ctností, bez toho, aby potřeboval být stále podporován a udržován libým vléváním smyslových milostí, něžné lásky apod.

Tak jako kdyby mi bylo řečeno: *přítelkyně, vystup výše nad smysl, nad smyslovou zkušenost, nad zakoušení a nade všechny představy, neboť Bůh je nade všemi představami; vznášej se nad tím vším bez vnímatelného předcházení milostí a usiluj dosáhnout podstatný život v Bohu a v láskyhodné Matce. Nyní, zdá se, chápu a poznávám, že všechno ostatní jsou jen dětské hříčky, po nichž by se duch nechtěl ani ohlédnout. Neboť poučen tímto tak duchovním světlem o tom, co je lepší, tak tím zmoudřel, že zmirá, zdá se, láskou po chudém, obnaženém, opuštěném a osamoceném životě a cítí se tak velkomyslným, šlechetným, silným a statečným, že by se rád zřekl vsí sladkosti a všech smyslových milostí, jako dítě, které se nechá rádo odstavit od prsů, aby navyklo tužší stravě. Zůstane mu svrchovaná lhostejnost a dokonalá odevzdanost ke všemu, co se líbí Milovanému a láskyhodné Matce, bez jakéhokoli vybírání a přání a tak se lépe uchovává v úplném míru, klidný a nehybný v Bohu.*

8. KDYBYCH SE SPOLEĚHALA NA VLASTNÍ SÍLU

Terezie z Lisieux (Poslední slova, 7.8/4)

Jestliže se člověk spoléhá na vlastní síly, dostává se rychle do nebezpečí, že spadne do propasti. Budu mít spíše až do své smrti právo dopouštět se malých hloupostí, aniž bych tím urážela Boha - jen když budu mít pokoru, jen když zůstanu malá. Podívejte se přece na malé děti: nepřetržitě něco rozbíjejí a trhají, stále padají, a přece jsou plné lásky ke svým rodičům. Když upadnu, přivádí mě to jen tím více k vědomí, jak jsem malá, a pak si řeknu: Copak bych mohla dělat a co by ze mne bylo, kdybych se opírala jen o své vlastní síly?

Rozumím velmi dobře, že sv. Petr padl. Petr se spolehl na sebe sama, místo aby stavěl jedině a jen na síle Boží. Z toho soudím, že má pokušení by byla mnohem horší a jistě bych jim podlehla, kdybych chtěla říci: „Bože, Ty víš, že Tě příliš miluji, než abych měla i jen jedinou nevěřící myšlenku.“

Jsem si zcela jista: Kdyby byl Petr řekl pokorně Kristu: „Prosím Tě, dej mi sílu, abych Tě následoval až na smrt“, hned by ji dostal.

Jsem si také jista, že náš Pán svým apoštolům ve vyučování během své tělesné přítomnosti mezi nimi neřekl více, než nám dnes říká ve vnuknutích své milosti. Mohl ovšem Petrovi říci: „Vyprošuj si ode mne sílu, abys mohl uskutečnit to, co chceš.“ Ale ne, On to neudělal, protože Ježíš chtěl, aby si uvědomoval svou slabost, a proto, protože měl vést celou církev, která je přece plná hříšníků - měl sám na sobě zakusit, co zmůže člověk bez pomoci Boží.

Před jeho pádem řekl k němu Pán: „Až se obrátíš, pak posiluj mé bratry“ (Lk 22,32). Tím přece chtěl říci: Přesvědč se přece ze své vlastní zkušenosti o nedostatečnosti lidské síly.

(Therese von Lisieux: Würde ich mich auf die eigene Kraft verlassen..., Karmel-Impulse 4,I,4,1994)

Přeložil Dr. Vojtěch Pola.

9. VŠECHNO JE MILOST

„Neboj se zla, neboť ti může přinést i dobro.“ (Arabské přísloví)
Všechno je milost. Od prapočátku existence kosmu je všechno milost, protože stvoření je svobodný dar. Stvoření je milost, první ze všech milostí, Boží dar.

„Ale do světa přišel hřích a skrze hřích smrt.“ (Řím 5,12)

Zlo se manifestovalo v prostoru a čase, vstoupilo do dějin a stále je jejich součástí. Dar milosti stvoření byl poskvrněn. Zlo rostlo, bujelo, rozmáhalo se a vrcholilo v největším ze všech lidských hříchů, který se nazývá kříž nebo Golgota.

„Kde se však rozmnožil hřích, tam se v míře ještě daleko větší ukázala milost.“ (Řím 5,20b)

Díky tomuto kříži, díky tomuto Ukřižovanému se dokonalo totální vykoupení padlého světa. Po svobodném daru stvoření následoval svobodný dar vykoupení. Od té doby směřuje nová lidská rasa v nesčetném množství k jinému cíli stvoření, jde vsříc novému nebi a nové zemi. (srv. Zj 21)

Ve dnech Ježíšova umírání a zmrtvýchvstání nastal začátek tohoto nového lidství. Hodinou jeho zrodu bylo splnění zaslíbení, o němž čteme již u Izaiáše, kterého Bůh ujistil: „*Hle, činím něco docela nového...*“ (Iz 43,19)

Vykoupení na Golgotě je tímto novým stvořením a především - je znovustvořením člověka. To vše se děje účinkem milosti: podle toho je celé stvoření od okamžiku zazaření světla až k úplné přeměně a dokonání dějin vesmíru vtaženo do Božího proudu milostí! Poznáme svobodný Boží dar, který se vylévá do obou stran: zpět k prapočátku a směrem k novému cíli stvoření. Tento pramen milostí vytryskl na pahorku Golgoty, stejně jako tehdy ze skály ve vyprahlé poušti, když se jí dotkl Mojžíš.

Není nezajímavé číst o stvoření. Bůh začíná se stvořením nebe, země a potom světla. Potom volá k životu „rostliny, které se rozmnožují semeny a rozmanité druhy stromů, které nesou plody,“ a na nebeskou klenbu „posazuje zářící svítilny“. Jaká nádherná freska. Nato se to začalo v moři „hemžit životem“, potom Bůh stvořil „ptactvo“, „zvěř divokou i krotkou“ a docela nakonec „člověka“, který má začít novou éru. Ten je něčím zcela odlišným, jiným...

Nový Zákon naproti tomu začíná posledním článkem tohoto lidského rodu, který rovněž otevírá novou éru: Skrze něj, nového Adama, se začíná pomalu tvořit Boží lid a směřovat k cíli celodějinného vývoje, k onomu „novému nebi nad novou zemí“.

Máme dojem, že se tu cosi stále více zužuje do sebe, aby se vše soustředilo do ohniska nesmírné události, aby se odtud znovu rozvinulo a rozšířilo na množství lidí. (144.000 je symbolické číslo, které znamená nesmírně mnoho).

Úryvek ze stejnojmenné knihy Henriho Boulada, TJ, kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství.

O autorovi této knihy

P. Henri Boulad, TJ, narozený r. 1931 v Alexandrii, byl vysvěcen na kněze r. 1963. Má licenciát z filozofie a teologie. Vyšší řádové studium absolvoval v USA, na Chicagské univerzitě studoval asketickou a mystickou teologii a psychologii, zde se také habilitoval z psychologie.

Roku 1967 se vrací do Egypta kde chce sloužit své zemi „až do vyčerpání“, jak řekne. Jako nadšený učitel káže, píše a pořádá řadu konferencí. V r. 1975 byl jmenován provinciálem Jezuitů v Alexandrii. V témže roce začíná uskutečňovat plán pomoci malomocným, na kterém se podílejí jak mladí muslimové, tak křesťané s velkým nadšením. Když toto hnutí nabývá na významu, svěří ho organizaci Caritas, jímž ředitelem se později stane. Začíná se hlouběji zabývat pastorační mládeží, pořádá řadu konferencí na různá témata: Moudrost srdce, Mít a být, Svoboda, sexualita, láska, Proč existence?, Evoluce člověka a vesmíru v teilhardovské perspektivě, Smrt, Islámsko-křesťanský dialog, Bůh v srdci světa. R. 1979 je jmenován regionálním představeným a poté i prezidentem Shromáždění představených v Egyptě.

„Jsem ambiciózní blázen, nadšenec, mám jasné vědomí své křehkosti a slabosti. Chci změnit tvářnost Egypta a celého světa, odmítám přitom dávat si nějaké hranice pro své sny a touhy, protože si myslím, že Bůh může nechat rozkvést a uzrát na hnojništi mé osoby a mého života OBROVSKOU SKLIZEŇ LÁSKY.“

Henri Boulad

10. NOVÉ KNIHY

F. Ruppert, A. Grün: Modli se a pracuj

Opravdu křesťanská meditace, na rozdíl od módních „východních“ praktik, neznamená odchod ze světa a jeho problémů, ale patří právě do naší každodennosti, v níž se křesťan setkává s Bohem. Cestu k tomu, aby modlitba a meditace přetvářely náš život

a abychom ve všem nacházeli a oslavovali Boha, ukazují na základě benediktinské tradice autoři této knížky.

Krajiny milosti

Antologie podává reprezentativní průřez českou poezií 20. století s cílem poukázat na opomíjenou duchovní a náboženskou dimenzi moderní české lyriky. Výbor zahrnuje více než 100 autorů počínaje generací Jakuba Demla a Richarda Weinerja po současné mladé básníky.

Tato poezie je si vědoma, že bytí a existence jsou veliké tajemství, že nekonečnost a věčnost jsou sice nepředstavitelné, ale existují, že lidská bytost, ač nedokonalá a porušená, má neuhasitelnou touhu po absolutnu, že jsou jí vrozeny otázky po smyslu a touha po spočinutí v lásce.

Adalbert Balling: Člověče, mám tě rád.

Autor tuto knížku uvádí věnováním: Pro tebe osobně, pro tvé přátele, pro všechny, pro tvé blízké. Co k tomu říci? Je to samá láska. Nikoli láska, která se jen láskyplně tváří, ale láska opravdová, zodpovědná, taková, jakou všichni v hloubi srdce chceme dávat a přijímat.

Breviář pro laiky - Denní modlitba církve.

Kniha, která by neměla chybět v žádném kostele či modlitebním společenství. Ocení ji každý, kdo touží sjednocen s církví na celém světě pozvednout svůj hlas ke chvále, díkyvdání a prosbám. Těžištěm této modlitby jsou starozákonní žalmy.

Váz., 1880 str., bibl. papír, formát 175 x 115mm, cena: 200 Kč

Upozorňujeme

také, že od 1. 1. 1995 jsme distributory týdeníku Naše rodina. Nabízíme zvýhodněné podmínky: ti, kdo si tento týdeník objednájí zároveň s Katolickým týdeníkem s předplatným na celý rok, obdrží 5% slevu na oba tádeníky.

Karmel - Časopis Řádu bratří blahoslavené Panny Marie Karmelské se sídlem v Kostelním Vydrří. Vydává Karmelitánský klášter tamtéž. Odpovědný redaktor : P. Vojtěch Kodet. OCarm.

Tisk: Agrodat - RETIA Jindřichův Hradec.

ISSN - KARMEL 1210 - 499 X

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Českých Budějovicích, Čj: P-6975/92 ze dne 13. prosince 1993.